

Személyes beadvány!

Alkotmánybíróság
1535 Budapest Pf. 773

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

„Indítványozó”) a csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőm, a

útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: „Abtv.”) 26. § (2) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő:

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény („Art.”) 92. § (11) és (12) bekezdésének alaptörvényellenességét, és semmisítse meg ezen rendelkezéseket, mivel sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a B) cikk (1) bekezdését.

Az alkotmányjogi panasz indítványozásának indoka, hogy a Nemzeti Adó és Vámhivatal ellenőrzési eljárásaiban alkalmazott, kapcsolódó vizsgálatokra és nemzetközi megkeresésekre vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazása során sérül az Indítványozó tisztességes eljáráshoz és a közigazgatási ügyek ésszerű határidőn belül történő elintézéshez fűződő joga, továbbá a szabályozás nem felel meg a jogbiztonság követelményének sem.

Kérelmünk indokolásaként az alábbiakat adjuk elő:

1. Az indítvánnyal érintett jogszabályi rendelkezések

1.1. Az Alaptörvényben biztosított, a támadott jogszabályhelyek által megsértett alapjog az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése alapján:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, **tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.** A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

1.2. A támadott jogszabályhelyek sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését is:

„Magyarország független, demokratikus **jogállam.**”

1.3. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény a továbbiakban: („Ket.”) vonatkozó rendelkezései:

„4. § (1) Az **ügyfeleket megilleti a tisztességes ügyintézéshez, a jogszabályokban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog és az eljárás során az anyanyelv**

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG			
Ügyszám:	10/1189-0/2014.		
Érkezett:	2014 JÚN 24.		
Példány:	1	Kezelőiroda:	
Melléklet:	9 db		P-1

a továbbiakban:

használatának joga.”

1.4. Az Art. megsemmisíteni kért rendelkezései:

„92. § (11) Ha az adóhatóság az adózó ellenőrzése során a tényállás tisztázása érdekében más adózó ellenőrzését rendeli el (kapcsolódó vizsgálat), **a kapcsolódó vizsgálat időtartama az ellenőrzés határidejébe nem számít bele.** A kapcsolódó vizsgálatnál egy tekintet alá esik az adózónál vagy a vele szerződéses kapcsolatban állt vagy álló adózónál már folyamatban lévő ellenőrzés, ha annak eredménye a tényállás tisztázásához szükséges. Az adóhatóság a kapcsolódó vizsgálat időtartama alatt az ellenőrzést folytathatja. Ha a kapcsolódó vizsgálat során beszerzett adatok, bizonyítékok alapján az alapügy tényállása a kapcsolódó vizsgálatnál érintett körben tisztázott, az ellenőrzés a kapcsolódó vizsgálat befejezésétől függetlenül lezárható. Az adóhatóság az adózót a kapcsolódó vizsgálat kezdő és befejező időpontjáról értesíti. A kapcsolódó vizsgálatnál egy tekintet alá eső ellenőrzés esetén a kapcsolódó vizsgálat kezdő napjának az ellenőrzési határidő szüneteléséről szóló értesítés postára adásának, a postai kézbesítés mellőzése esetén az értesítés átadásának napját kell tekinteni. Ha a kapcsolódó vizsgálat során beszerzett adatok, bizonyítékok alapján az ellenőrzés lezárására a kapcsolódó vizsgálat befejezését megelőzően kerül sor, a kapcsolódó vizsgálat befejező időpontjának a beszerzett adatok, bizonyítékok rendelkezésre állásáról szóló értesítés postára adásának, a postai kézbesítés mellőzése esetén az értesítés átadásának napját kell tekinteni.

92. § (12) Ha az adóhatóság az adókötelezettség megállapításához szükséges tény vagy körülmény tisztázása érdekében nemzetközi egyezmény, illetve az Európai Unió adóügyi együttműködési szabályai alapján külföldi adóhatóságot keres meg, az adózó megkereséséről történő értesítésének postára adásától, a postai kézbesítés mellőzése esetén az értesítés átadásának napjától, a külföldi adóhatóság válaszában megérkezésétől számított 8. napig eltelt időtartamot **a megkereséssel érintett adó, illetve költségvetési támogatás tekintetében az ellenőrzés határidejének számításánál figyelmen kívül kell hagyni.** Az adóhatóság a külföldi adóhatóság megkeresésének időtartama alatt az ellenőrzést folytathatja. Az adóhatóság az adózót a külföldi adóhatóság megkereséséről és a külföldi adóhatóság válaszában megérkezéséről értesíti. Amennyiben a külföldi adóhatóság a megkeresésétől számított 1 éven belül nem válaszol, az ellenőrzés a válasz hiányában is befejezhető, ha a tényállás egyébként tisztázott. Ebben az esetben az ellenőrzési határidő szünetelésének utolsó napja a külföldi adóhatóság megkeresésének postára adásának napjától számított 1 év utolsó napja.”

2. Részletes indoklás

2.1. A közvetlen érintettség kifejtése, az alkotmányjogi panasz indítványozásának indoka

Az Indítványozó álláspontja szerint az Art.-nak a jelen alkotmányjogi panasszal támadott 92. § (11)-(12). bekezdései az Indítványozót személyesen, közvetlenül és ténylegesen érintik, tekintettel arra, hogy ennek az Alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezéseknek az Indítványozó adóigazgatási ügyében való alkalmazása folytán őt jogsérelem éri, az alábbiak szerint.

Tényállás – tényleges érintettség

Az Indítványozó [REDACTED] bejegyzett gazdasági társaság, amely évek óta folytat

magyar cégekkel kereskedelmet. Magyarországi telephely nélkül tevékenykedik, de rendelkezik magyar adószámmal.

2012-ben nagyobb mennyiségű ömlesztett árut (étolajat és kristálycukrot) vásároltunk a [redacted] Kft.-től [redacted] és a [redacted] Kft.-től [redacted] amelyet a [redacted] [redacted]-nak [redacted] értékesítettünk.

Az eladónak kifizetett ÁFÁ-t az Indítványozó 2012 augusztusa és novembere között visszaigényeltük a Nemzeti Adó- és Vámhivaltól, amely mindösszesen 274.695.000 forintot tesz ki. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2012. október 16-án kelt 350023/3377 sz. megbízólevelével ellenőrzést rendelt el az Indítványozónál, amelyet későbbi időszakok vonatkozásában 3 további ellenőrzés megindítása követett. Az ellenőrzésekhez kapcsolódó adóhatósági dokumentumok összefoglaló táblázata jelen beadványunk 3. sz. mellékletét képezi.

Az ellenőrzések - több mint másfél elteltével - jelenleg is folyamatban vannak, határozathozatalra egyetlen esetben sem került sor. Az eljárások menete szinte programszerűen alakult. Az ellenőrzést megbízólevellel megindítja az adóhatóság majd az ellenőrzésre vonatkozó ügyintézési határidőt, annak lejártá előtt meghosszabbítja. Ezt követően ellenőrzésenként több kapcsolódó vizsgálat és nemzetközi megkeresés elrendelésre kerül sor, amelyek időtartama nem számít bele az ügyintézési határidőbe.

Jogsérelem – személyes érintettség

A tényállásban írtak szerint az Adóhatóság a társaságunknál tartott ellenőrzését fellebbezhető, és így végső soron bírói felülvizsgálat alá vethető döntéssel nem zárta le, az általunk megfizetett, mindösszesen 274.695.000 forint általános forgalmi adó visszatérítéséről a mai napig nem rendelkezett. Az Adóhatóság az ügydöntő határozat meghozatalát a jelen indítvánnyal támadott jogszabályhely, az Art. 92. § (11) és (12) bekezdései alapján odázta és odázza folyamatosan el, újabb és újabb kapcsolódó vizsgálatok elrendelésével, illetve külföldi adóhatóságok megkeresésével, amelyek időtartama, illetve az amelyekre adott válasz megérkezésétől számított 8. napig eltelt időtartam – az Art. 92. § (11) és (12) bekezdései alapján – az ellenőrzés határidejébe nem számítanak bele. Tekintettel arra, hogy az Art. 92. § (11) és (12) bekezdésének többszörös alkalmazása ténylegesen felmerült a velünk szemben folyamatban levő adóigazgatási eljárásban, a személyünkben ért jogsérelem, hiszen azáltal, hogy az Art. 92. § (11) és (12) bek.-e alapján az Adóhatóság által elrendelt újabb és újabb kapcsolódó vizsgálatok, illetve külföldi adóhatóságok megkeresésének (az általuk megküldött válasznak) időtartama a folyamatban levő adóigazgatási eljárás ügyintézési határidejébe nem számít bele, és így – figyelemmel arra, hogy esetlegesen meginduló további vizsgálatokra is felhívta a figyelmét az Adóhatóság – a hatósági ügye elintézésének határideje teljesen kiszámíthatatlanná és bizonytalaná vált, sérült az az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdése által biztosított, ésszerű határidőn belüli hatósági ügyintézéshez való jogunk. Ez a jogunk nem csak *in abstracto*, hanem *in concreto* sérült, hiszen a folyamatban levő adóigazgatási eljárás 2012. október 16-ai kezdete óta a mai napig nem zárult le, az Adóhatóság ügyében immár több mint másfél éve döntést nem hozott.

Kiemelendő, hogy az ésszerű határidőn belüli hatósági ügyintézéshez való jog sérelmén felül az Indítványozót tényleges és közvetlen anyagi hátrány is éri, hiszen a befizetett összesen 274.695.000 forint általános forgalmi adó visszatérítésére nem került sor, így ezzel az összeggel, a bennünket megillető tulajdonával rendelkezni nem tudunk, azt

befektetni, kamatoztatni nem vagyunk képesek. Az elszenvedett alapjogsérelem tényleges anyagi hátrányt, kárt is eredményez.

A jogsérelem az Alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezése alkalmazása folytán, bírói döntés nélkül következett be – **közvetlen érintettség**

A fenti tényállásban írtak szerint az Adóhatóság többször élt a kapcsolódó vizsgálatok megindításának, illetve külföldi adóhatóság megkeresésének lehetőségével. Mivel azonban ezek időtartama az Adóhatóság által a velünk szemben folytatott adóigazgatási eljárás határidejébe *ex lege* nem számít bele, így az Adóhatóság a folyamatban levő adóigazgatási eljárás határidejének meghosszabbításáról értelemszerűen nem is hoz döntést, csupán **értesíti** az Indítványozót arról, hogy „*a kapcsolódó vizsgálat időtartama az ellenőrzés határidejébe nem számít bele*”.

Külföldi adóhatóság megkeresése esetén sem hoz az Adóhatóság döntést az ügyintézési határidő meghosszabbításáról, ehelyett „*az adóhatóság az adózót a külföldi adóhatóság megkereséséről és a külföldi adóhatóság válaszána megérkezéséről értesíti*”. Ily módon, az Adóhatóság döntésének hiányában fellebbezéssel, végső soron pedig a közigazgatási határozat bírói felülvizsgálatának lehetőségével nem tudunk élni, a jogsérelem tehát közvetlenül az Art. 92. § (11) és (12) bek.-e okán, bírói döntés nélkül következett be.

Tekintettel tehát arra, hogy a fentiekben előadottak következtében (ld. 2.1.1. pont) az Indítványozót ért jogsérelem (ld. 2.1.2. pont) az Alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezése alkalmazása folytán, bírói döntés nélkül következett be, **az alkotmányjogi panasz előterjesztésének az Abtv. 26. § (2) bek. a) pontjában írt feltétele teljesül.**

2.2. A jogorvoslati lehetőségek hiánya

Nyilatkozunk, hogy jogorvoslati lehetőség számunkra nincsen biztosítva.

A fentebb írtaknak megfelelően; mivel a folyamatban levő adóigazgatási eljárás határidejének meghosszabbításáról döntést nem kell hoznia, hiszen a kapcsolódó vizsgálat, illetve a külföldi adóhatóság megkeresésének időtartama magából a támadott jogszabályi rendelkezésből következően nem számít bele az ellenőrzés határidejébe, – adóhatósági **döntés hiányában** – nem áll rendelkezésre semmilyen jogorvoslati lehetőség. Jogorvoslatra lehetőségünk akkor lenne, ha rendelkezésre állna bármilyen, az adóigazgatási ügyében született és az eljárás határidejét a kapcsolódó vizsgálatok lefolytatása vagy külföldi adóhatóság megkeresése miatt meghosszabbító döntés. Ilyen döntés meghozatalát azonban éppen maga a jelen indítvánnyal támadott jogszabályi rendelkezés zárja ki azáltal, hogy az ügyintézési határidőt **automatikusan** hosszabbítja meg.

A kapcsolódó vizsgálatok vonatkozásában külön hangsúlyozandó, hogy azok nem ellenünk folynak, ezekben az eljárásokban nem rendelkezünk olyan ügyféljoggal, amelyek lehetővé tennék azt, hogy a kapcsolódó vizsgálatot megindító adóhatósági döntés ellen jogorvoslattal éljünk. Jogorvoslattal leghamarabb akkor tudnánk élni, amikor ügyünkben az Adóhatóság döntést hoz, azonban az elszenvedett jogsérelem éppen abban áll, hogy a folyamatban levő adóigazgatási ügyünkben az Adóhatóság **az Art. 92. § (11) és (12) bek.-e alapján nem hoz döntést.**

Tekintettel arra, hogy a fentiekben előadottak szerint számunkra nincsen biztosítva a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, **az alkotmányjogi panasz előterjesztésének az Abtv. 26. § (2) bek. b) pontjában írt feltétele is (és így valamennyi feltétele) teljesül.**

2.3. Az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege, a sérelmezett jogszabályi rendelkezések és az Alaptörvénybe ütközésének indoklása

Magyarország Alaptörvényének XXIV. cikke (1) bekezdése alapján mindenkit megillető jog, hogy az őt érintő hatósági ügyekben a hatóságok a tisztességes eljárásban és az ésszerű időn belül járjanak el. A tisztességes eljáráshoz való jog történetileg a büntetőeljárás területéhez köthető eredendően, de az alkotmányfejlődés során, egyfelől más eljárások szempontjából is érvényesítendő követelménnyé lépett elő, másfelől alkotmányos vívmányként a jogállamiság egyik ismérvévé vált. Ezért lehetett Alkotmány alapján - mivel kifejezetten nem nevesítette-egyszerre két rendelkezés felől közelítve levezetni¹: az emberi méltósághoz való jogból² és a jogállamiság deklarációjából³.)

Az Alaptörvény azonban nemcsak rögzíti a tisztességes eljáráshoz való jogot, hanem következetesen mellérendeli az ésszerű időn belüli eljáráshoz való jogot is. A két nevesített jog egymáshoz való viszonya még nem teljes mértékben tisztázott az Alkotmánybíróság gyakorlatában⁴, mindazonáltal funkcionális jelleggel ezekre részben különálló jogokként fogunk hivatkozni.

Az ügyintézési határidők betartása garanciális jelleggel bír a közigazgatási eljárásokban, ugyanis az ügyfelek közigazgatási határozathozatalra vonatkozó joga nem függhet attól, hogy a közigazgatási szerv milyen időpontban hajlandó dönteni a hatáskörébe tartozó ügyben. Az ügyfél nincs mellérendeltségi pozícióban a közhatalmat gyakorló közigazgatási szervvel, kizárólag annyi eljárási joggal rendelkezik, amennyit számára az eljárási jogszabályok kifejezetten biztosítanak. Ez a hivatalból indult eljárásokra is igaz, azzal hogy ebben az esetben közvetett módon a közérdeket is szolgálja az ügyintézési határidők betartása⁵.

Mind a Ket., mind az Art. szabályozására tendenciaszerűen igaz, hogy hatálybalépésük óta egyre szűkebb és differenciáltabb ügyintézési határidőknek kell megfelelniük a hatóságoknak, a közigazgatási hatóságok jogszerűtlen hallgatásának jelenségét pedig kiterjedt eszköztárral igyekszik visszaszorítani a jogalkotó. Az Art. 92. § hasonlóképpen tételesen rögzíti az ellenőrzési eljárások során figyelembe veendő általános és speciális határidőket, majd (13) és (14) bekezdése garanciális jelleggel rendelkezik a meghosszabbítás lehetséges módjáról és mértékéről, amely felől minden esetben végzésben kell dönteni.

Az Art. 92. § (11)-(12) bekezdései azonban kimondják, hogy a kapcsolódó vizsgálatok és a nemzetközi megkeresések időtartamai az ellenőrzési határidőkbe nem számítanak bele, az ellenőrzési határidők ilyenkor szünetelnek. Ugyanezen bekezdés lehetővé teszi, hogy a másodlagos eljárások ellenére a hatóság az ellenőrzést folytassa, továbbá a külföldi adóhatóság 1 éven túlnyúló hallgatása esetén a vizsgálatot befejezze, ha egyébként a tényállás tisztázásra került. Az ellenőrzés folytatása azonban hangsúlyozottan csak lehetőség, az adóhatóság semmilyen esetben sem köteles ténylegesen élni vele.

A Ket. alapelvi rendelkezése, amely az adóigazgatási eljárásban is érvényesül, kimondja, hogy az ügyfeleket megilleti a tisztességes ügyintézéshez, a jogszabályokban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog [Ket. 4. § (1) bek]. Az Art. fent írt és jelen indítvánnyal támadott

¹ Többek között ld. 14/2004. (V. 7.) AB határozat

² Alkotmány 57. § (1)

³ Alkotmány. 2. § (1)

⁴ 36/2013. (XII. 5.) AB határozat

⁵ 72/1995. (XII. 15.) AB határozat

rendelkezései – azáltal, hogy kiszámíthatatlanná teszik az ügyintézési határidőt – oda hatnak, hogy az adóigazgatási eljárásban lerontják a Ket.-nek azt a garanciális és alapvető jelentőségű szabályát, amely minden közigazgatási eljárásban, így az adóigazgatási eljárásban is alkalmazandó kell, hogy legyen.

Esetünkben az ellenőrzés másodlagos eljárásokra tekintet nélkül történő folytatására egyetlen esetben sem került sor. A fenti szabályozási környezet következtében az adóhatóság formálisan ugyan minden esetben megtartja az ügyintézési határidőket, azonban az eljárásokban érdemi határozat immár több mint másfél éve nem születik és előreláthatatlan, hogy esetleges újabb kapcsolódó vizsgálatok, nemzetközi megkeresések esetén erre mikor kerülhet sor.

Egyértelmű, hogy egy-egy eljárásrend kapcsán az alkotmányos követelmények teljesülését, az alapjogok érvényesülését csak az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni⁶. Nem arról van szó tehát, hogy önmagában az a jogtechnikai megoldás, miszerint a másodlagos eljárások elrendelése esetén az ellenőrzési határidők szünetelnek aggályos volna. Nem kifogásolható az sem, hogy adóhatóság számára széleskörűen alkalmazható eszköz a tényállás felderítésére vonatkozó kötelezettségének érdekében további vizsgálatok elrendelése. Az Indítványozó álláspontja szerint tehát, az Art. 92. § (11)-(12) bekezdései nem önmagukban minősülnek Alaptörvénybe ütköznek, hanem az ellenőrzési eljárás egészét figyelembe tekintve hiányoznak olyan eljárási garanciák, amelyek kiküszöbölnék az Alaptörvénybe ütköző módon történő alkalmazásukat.

Azon, Alaptörvényben biztosított jogunk miszerint, az eljárásokban ésszerű időben kell az adóhatóságnak döntést hoznia egyértelműen sérül, mivel a másodlagos eljárások teljes mértékben parttalanná teszik az adóhatóság számára irányadó ügyintézési határidőket, az eljárásoknak még elméletileg sincs meghatározható befejező időpontja. A helyzet feloldására számtalan szabályozási megoldás áll a jogalkotó rendelkezésére. Így például rögzíthető volna az ellenőrzés abszolút időtartama, amely semmilyen esetben sem léphető túl vagy egy-egy másodlagos eljárás kapcsán meghatározott határidők, amelyek leteltét követően folytatni kell az alapeljárást.

A tisztességes eljáráshoz való jogunk szintén sérül. Az ügyfél és az adóhatóság eleve természetszerűen hierarchikus, az ellenőrzött és az ellenőrző viszonyában állnak egymással. Az eljárás jellegéből adódik az is, hogy az adóhatóság által összegyűjtött információk teljességét az ügyfél nem ismerheti meg az ellenőrzés időtartama alatt. Az eljárás befejezésekor hozott adóhatósági határozattal szemben viszont megnyílna az a lehetőség, hogy a határozattal szemben érdemi jogorvoslattal éljünk a közigazgatási szervezetrendszerben és bírói fórumok előtt.

Azzal tehát, hogy az adóhatóság nem hoz határozatot immáron több mint másfél éve az nemcsak ésszerű idő követelményét sérti, hanem ellehetetleníti azt is, hogy áttekinthessük az ellenőrzés indokoltságát, a jogszabályok megtartását, majd egyenrangú félként képviselhesük érdekeinket és jogi álláspontunkat az adóhatósággal szemben a felettes szerv illetve a független bíróságok előtt. A másodlagos eljárások sorozatos elrendelésével szemben különösen eszköztelenek vagyunk, mivel az ellenőrzés elhúzódása miatt kifogás⁷ előterjesztésére nincs mód: az adóhatóság formálisan megtartja az ellenőrzési határidőket, mivel azok az Art. 92. § (11)-(12)

---

⁶ 6/1998. (III. 11.) AB határozat

⁷ Art. 100. § (5)

bekezdése alapján szünetelnek. A felügyeleti intézkedések kezdeményezése⁸ szintén nem vezethet eredményre, mivel - legalábbis az Art. eljárásrendje alapján - nem jár el a jogszabálysértően az adóhatóság.

Az Art. 92. § (11)-(12) bekezdése és a kapcsolódó eljárásrend szabályozása az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető jogállamiság követelményének sem felel meg. A jogállamiságból fakadó követelmény, hogy a közhatalommal rendelkező szervek jogilag rögzített működési rendben, a jog által a jogalanyok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtsék ki tevékenységüket⁹.

A jogállamiság fogalmi elemként a jogbiztonság azt is elengedhetetlen követelményként támasztja, hogy a jogalkalmazói magatartás előre kiszámítható legyen. Ennek megfelelően a közigazgatási ügyek törvényi szabályozása szerinti ügyintézési határidejének is előre kiszámíthatóknak kell lenniük¹⁰. A jelenlegi szabályozás alapján továbbá azért is sérti a jogbiztonság követelményét, mert semmi nem zárja ki azt sem, hogy az adóhatóság a másodlagos eljárásokban, azokkal összefüggésben rendeljen el további kapcsolódó vizsgálatokat.

Ezért az Art. ellenőrzésre irányadó speciális szabályai révén kialakult jogi helyzet, amely egy meg nem határozható időtartamú tartó ellenőrzést tesz lehetővé, sérti a jogbiztonság követelményét is. A szabályozás nem nyújt garanciát a visszaélésszerű jogalkalmazás kialakulásával szemben, azt nem zárja ki. Márpedig a jogbiztonság megkövetelné, hogy ne álljon fenn kiszámíthatatlan ideig függő és bizonytalan jogi helyzet.

3. Az alapvető jogok biztosának vizsgálata és jelentései az Art. 92. § (11) és (12) bekezdésének tárgyában

Az Art. [jelenleg 92. § (11) és (12) bekezdésének, akkor) 92. § (10) és (11) bekezdésének az Alaptörvényben deklarált jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelményének, valamint a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésének a gyanúja miatt az alapvető jogok biztosa 2012-ben és 2014-ben is vizsgálatot folytatott. Az alapvető jogok biztosának az AJB-787/2012. számú ügyben született jelentése (a továbbiakban: „**Jelentés I.**”) megállapítja, hogy „az Art.-nak az ellenőrzésre vonatkozó speciális szabályai [azaz az Art. 92. § (11) bekezdése; az *Indítványozó megjegyzése*] által lehetővé tett jogi helyzet, amely előre meg nem határozható időtartamú, adott esetben az elévülésig tartó ellenőrzést tesz lehetővé, sérti az adózók tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát”. Az alapvető jogok biztosa tehát megállapította, hogy az Art. kérdéses rendelkezései sértik az Alaptörvény által biztosított, a tisztességes és ésszerű határidőn belüli hatósági ügyintézéshez való alkotmányos jogot.

A Jelentés I. azt is rögzíti, hogy „megállapítható, hogy az adóellenőrzés határidejének – az ismertetettek szerinti – szabályozása nem nyújt garanciát egy esetleges, visszaélésszerű jogalkalmazással szemben, illetve azt nem zárja ki. Ez kárt okozhat az adózónak, és – egyéb feltételek fennállása esetén – felvetheti a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség kérdését is. Nem vitatva, hogy az adóhatóság kapcsolódó vizsgálatok és külföldi adóhatóságok megkeresése esetén addig folytathatja az ellenőrzést, amíg a tényállás teljes körű tisztázása meg nem történik – a korábban kifejtettek szerint – a jogbiztonság követelménye megköveteli, hogy ésszerű határidőn belül lezáruljon az ellenőrzés, és ne álljon fenn kiszámíthatatlan ideig függő és

⁸ Art. 141. §

⁹ 56/1991. (XI. 8.) AB határozat

¹⁰ 72/1995. (XII. 15.) AB határozat

bizonytalan jogi helyzet. Ezért szükséges az adóhatóság által lefolytatható ellenőrzési eljárásra (kapcsolódó vizsgálat, külföldi adóhatóság megkeresése) irányadó garanciális szabályok, megoldások kialakítása.” Mindezek miatt az alapvető jogok biztosa a Jelentés I.-ben felkérte a nemzetgazdasági miniszter, hogy vizsgálja meg az Art. 92. §-a olyan módosításának a lehetőségét, amely az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított alapvető joggal összefüggő visszas helyzetet okozó adóellenőrzési eljárások lehetőségét kizárja, és az adóellenőrzésre, annak határidejére vonatkozó megfelelő garanciális szabályozással érvényre juttatja a jogbiztonság követelményét.

Mindezek ellenére a jogalkotó az Art. kérdéses szabályát nem helyezte hatályon kívül és nem is módosította olyképpen, hogy az ésszerű határidőn belüli ügyintézését garantáló ügyintézési véghatáridőt szabott volna, a jogbiztonság követelményének érvényre juttatása érdekében.

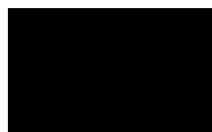
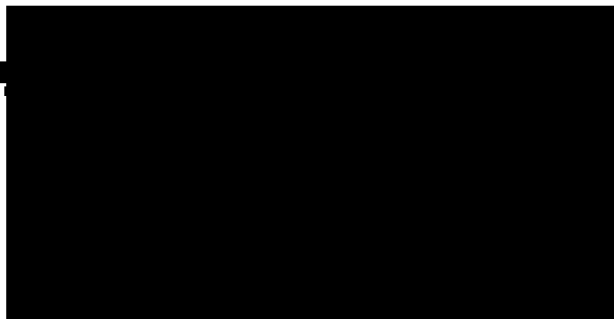
Az alapvető jogok biztosa az AJB-4816/2013. számú ügyben tett jelentése (a továbbiakban: „**Jelentés II.**”) rögzítette, hogy a Jelentés I. az Art. 92. § (11) és (12) bekezdésével kapcsolatosan több megállapítást tett. A Jelentés II. rögzíti, hogy a Jelentés I. szerint „*az Art. által szabályozott adóellenőrzésre vonatkozó eljárási határidők... nem teszik előre kiszámíthatóvá és egyértelművé az ügy elintézési időtartamát. Ez sérti a jogbiztonság követelményét és a tisztességes hatósági ügyintézéshez való jogot.*” A Jelentés II. megállapítja, hogy „*a kapcsolódó vizsgálatra vonatkozó jogi szabályozás alapvetően nem változott, ezért az alapvető jogok biztosának az AJB-787/2012. számú jelentésében [Jelentés I.; az Indítványozó megjegyzése] tett megállapításokat e vonatkozásban fenntartom*”. Az alapvető jogok biztosa a Jelentés II.-ben (mely 2014. áprilisi keltezésű, azaz az Art. 92. § (11) és (12) bekezdése jelenleg is hatályos szövege alapján készült!) tehát ugyanarra a megállapításra jutott, mint amit a Jelentés I. is tartalmaz: az Art. 92. § (11) és (12) bekezdése sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és a B) cikk (1) bekezdését.

A a fenti 2. pontban, kérelmünk részletes indoklásában kifejtetteket két ombudsman, Szabó Máté és Székely László jelentése is kifejezetten alátámasztja: mindkettejük jelentése arra következtetésre jut, hogy az Art. jelen indítvánnyal támadott 92. § (11) és (12) bekezdése az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével és a B) cikk (1) bekezdésével ellentétes.

4. Nyilatkozat folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásról a Kúria előtt, illetve perújítás kezdeményezéséről az ügyben

Az Indítványozó akként nyilatkozik, hogy tekintettel a fentiekben előadottakra, miszerint az Indítványozó számára nincsen biztosítva a jogsérelme orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, nincs folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, illetve az Indítványozó nem is tudott perújítást kezdeményezni az ügyben.

Kelt: Budapest, 2014. június 24.

Indítványozó

Mellékletek:

1. Ügyvédi meghatalmazás
2. Nyilatkozat az indítvány és az adatok nyilvánosságra hozhatóságáról
3. Az eljárásokban született adóhatósági végzések és értesítések összefoglaló táblázata
4. Jelentés I.
5. Jelentés II.